

GOBIERNO DE NAVARRA

ECONOMÍA, HACIENDA, INDUSTRIA Y EMPLEO

CULTURA, TURISMO Y RELACIONES INSTITUCIONALES

PRESIDENCIA, JUSTICIA E INTERIOR

EDUCACION

DESARROLLO RURAL, MEDIO AMBIENTE, Y ADMINISTRACIÓN LOCAL

SALUD

POLÍTICAS SOCIALES

FOMENTO

SEGURIDAD Y EMERGENCIAS

40 kilometroko apaletan jasota dago Foru Gobernuko administrazioaren memoria

Administrazioko dokumentuak kontserbatzea edo suntsitzea funtsezko lana da herritarrarentzat, haren memoriarako eta ahanzturarako eskubidea bermatzen baitu

Martes, 28 de julio de 2015

NAOean atzo argitaratutako [ebazpen](#) batek Ebaluazio Dokumentaleko Batzordearen azken erabakia onartu zuen. Oraingoan baloratzen zuen Foruzaingoaren eskutan

Administrazioko artxiboen ikuspegia.

dauden zer dokumentu ofizial suntsitzen diren betirako, eta zein kontserbatzen diren etorkizunean. Lehenengoak zatikatu eta txikitu egingo dira makinetan; bigarrenak karpeta batean sartuko dira, eta karpeta horiek Artxibo Zerbitzuak [administrazio-dokumentuak kontserbatzeko](#) apalen ia 40 kilometroren barneko toki batean utziko dira (Iruña eta Tafalla arteko distantzia). Oinezko herritarrarentzako gardentasun handiko etengabeko balorazio-lan isila da, herritarren memoriarako eta ahanzturarako eskubidea bermatzen baitu.

Batzorde horrek suntsitzeko edo bizirauteko erabakia Foru Administrazioak bere arlo eta unitate guztietan sortutako dokumentazio orora zabaltzen du.

Bistan da dokumentazio guztia kontserbatzea ezinezkoa izango zela, eta ez zela desiragarria izango, gainera. Administrazio-, lege- edo zerga-balioa duen oro suntsitzea beharrezkoa da, eta ez duena balio historikorik (eta ez dena aurreikusten balio hori izango duenik). Balorazio Dokumentaleko Batzorde horrek ezarritako epe nahiz baldintza batzuen arabera egiten da suntsiketa, dokumentazioaren kontserbazioa arrazionalizatzeko xedearekin, eta Foru Komunitateko ondare dokumentala finkatzeko xedearekin.

Digitalizazioa aukera bat al da?

Dokumentu eta espazioko arazoak sortzen direnean, digitalizazioa da pentsatzen den lehen aukera.

Kontserbatzen utziko zuen halako tamainako espazio fisiko bat erabili gabe. Digitalizatzea, ordea, ez da merkea. Formatu askotarako makina egokiak izan behar dira –planoak, liburuak, koadernoak, hartu-agiriak, autokopiagarriak...–, eta dokumentazioa prestatzea eskatzen du ere, hura antolatzea eta deskribatzea ondoren berreskuratu ahal izateko.

Administrazioko artxibo historikoko aktaliburua.

Gainera, dokumentua oraindik indarrean badago, hau da, eskubide nahiz betebeharren bermearen ondorio juridikoak baditu, dokumentu digital hori ere baliozkotu egin behar da. [2015eko maiatzeko foru-dekretu](#) batek araudi-estaldura ematen zion, hain zuzen, dokumentu eta espediente elektronikoak kudeatzeko berme-zigilu bat ezarriz.

Nolanahi ere, galdetu behar da kopia digital horiekin zer gertatuko den haien formatua zaharkituta geratzen denean. Informazioa migratu beharko da? Berriz zigilatu beharko da lege-balioa izaten jarraitzen duen hura bermatzeko?

Nafarroako Gobernuak Ondare Dokumentala Kudeatzeko Atalak uste du ekoizpen dokumental itzelaren erronka handia ez dela digitalizatzen konpontzen, arrazionalizatzen baizik.

Zerbitzariak ere bete egiten dira, eta haien mantentze-lanari ere erreparatu behar zaio. Formatuak migratzea garestia da, eta baita sinadura freskatzea edo berriz zigilatzea ere. Bistan da, gainera, ez duela zentzurik administrazioko dokumentuak migratu, kontserbatu edo mantentzea, esaterako: oporretako parteak edo hitzordu-kontrolak, bi edo hiru urteko administrazio-ondorioetatik harago.

Beraz, eraginkorragoa da diskriminatzea. Erabilgarria ez dena suntsitzea baliotsua dena kontserbatzeko.

Nork erabakitzen du?

Zer bota eta zer gordetzen den erabakitzea lan zail eta neketsua da. Dokumentu guztiak ez dira berdinak. Historia kliniko batek edo oporretako parte batek ez dute kontserbatzeko epe bera, edo autopista bat eraikitzeke espediente batek eta arkatzak erosteko faktura batek. Gai hori konpontzeko, 2005ean Ebaluazio Dokumentaleko Batzordea sortu zen, eta hura artxibozainek, zerbitzu juridikoetako langileek, dokumentazioko kudeatzaileek eta ikertzaileek osatzen dute, eta haiek dokumentuak kontserbatzeko eta suntsitzeko egutegiak adostasunez ezartzen dute.

Nola egiten da?

Batzordeak administrazio-prozedura bakoitzak zer dokumentazio duen aztertzen du lehenik eta behin (diru-laguntzak, bekak, kontratuak...) eta haren legeria propioa, zenbat urteko lege-ondorioa duten ezartzeko, hau da, herritarentzat eta Foru Administrazioarako zenbat urterako diren eskubide eta betebeharren berme. Bistan da ezingo dela inoiz dokumentaziorik suntsitu epe hori amaitzen ez den bitartean.

Haren administrazio-ondorioa preskribatzen denean, zenbait dokumentu ikerketa historiko, zientifiko edo estatistikorako interesa dute, egiaz. Dokumentu horiek artxibo historikoetara bidaltzen dira ikerketa-iturri modura erabil daitezela, eta Nafarroako Ondare Dokumentala osatzen dute. Hala, adibidez, Nafarroako Gobernuak Aktak edo Plan Estrategikoak.

Batzordeak izapide-mota bakoitzarekin egindako azterketa dokumentuen beraien kudeatzaileekin eta

haien zerbitzu juridikoekin adosten da ere. Dokumentazioa behar bezala identifikatuta dagoenean, Ebaluazio Dokumentaleko Batzordea biltzen da, eta administrazio-indarraldiko, kontserbazio/deuseztapeneko eta sarbide publikoko epeei buruzko erabakiak hartzen dira. Erabaki horiek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratzen dira, bai eta Nafarroa Artxiboak atariko Kontserbazio eta Sarbideko Egutegian ere, (https://www.navarra.es/home_es/Temas/Turismo+ocio+y+cultura/Archivos/), guztiek jakin dezaten.

Noiz eta nola suntsitzen da?

Dokumentu-mota bakoitzerako ezarritako epeak igaro ostean, haiek suntsitzeko hautatzen eta prestatzen dira, eta lan hori seguru eta konfidentziasunaren berme guztiekin egin behar da (herritarren datuen babesak eskatzen duena). Horregatik, suntsitze-lana gogotik egin beharreko prozedura da.

Zein da suntsitutakoaren eta kontserbatutakoaren arteko balantzea? Batzordea abian jarri zenetik, 2005ean, dokumentuen 11.082 metro suntsitu dira, eta 10.750 metro pasa dira artxibo historikora.

Zergatik suntsitzen eta kontserbatzen da, eta herritarrari zertan eragiten dio?

Kontua ez da lekua egitea soilik. Ebaluazio dokumentala sustatzen duten beste baldintzak batzuk ere badira.

Lehenik eta behin, herritarrei eragiten dien dokumentazioa kontserbatzeko eskubideak betearazten direla bermatu behar da, ondorioak dituzten bitartean; hala, dokumentazio hori eskuratzeko eskubidea bermatuko zaie.

Bestalde, dokumentu horietako asko kontserbatu beharreko Ondare Dokumentalaren zati da; izan ere, herritarrak memoriarako eta bere iragana ikertzeko eta ezagutzeko eskubidea du.

Nolanahi ere, beste dokumentu asko suntsitu egin behar dira. Eta ez soilik paperezko dokumentazioa, baita euskarri elektronikoan dagoena ere. Foruzaingoaren zenbait informazio, adibidez, suntsitu egin behar da, zalantzarik gabe, ondorioa galtzen duenean, herritarrek ahanzturarako eskubidea ere baitute.